

RAKENNUTTAJAN TURVALIITE

Rakennusurakka

Rakennuttajan hankinnat (LVIS-työt)

Sonkajärven kunta

Kangaslammin vanha sauna

Sonkakoskentie 205A

74300 Sonkajärvi

1 YLEISTÄ

1.1 Turvallisuusliitteen tarkoitus

Turvallisuusliite on Valtioneuvoston päätöksen rakennustyön turvallisuudesta (VNa 205/2009) mukainen rakennustyön suunnittelua ja valmistelua varten laadittu asiakirja.

Tämä asiakirja täydentää urakkaohjelmaa ja rakennustyöselitystä. Sen tarkoitus on urakkalaskentaa ja toteuttamista varten kertoa erityisiä työturvallisuusriskejä ja vaaroja aiheuttavista työvaiheista niin, että urakoitsijat voivat varautua niihin asianmukaisesti toimimalla voimassa olevien lakien, säädösten ja viranomaisten ohjeiden mukaan. Tässä turvallisuusasiakirjassa annetaan tietoja vain rakentamiseen liittyvistä poikkeuksellisista ongelmista ja vaaratekijöistä, jotka urakoitsijoiden on otettava huomioon tarjouksessaan sekä suunnitellessaan ja toteuttaessaan töitään työmaalla.

TR-mittausindeksin tavoitetaso on kaikilla osa-alueilla vähintään 93 %.

1.2 Työturvallisuuden seuranta

Työmaalla tulee olla käytössä Työsuojeluhallinnon työolosuhdemittari (TR-mittari Elmeri* Havainnointi tai vastaava). Työmaan aloituskokouksessa sovitaan käytettävän mittarin vähimmäistaso.

Pääurakoitsija määrittää urakka-alueella käytettävät suojavarusteet ja valvoo niiden käyttöä. Kukin urakoitsija on osaltaan vastuussa määräysten noudattamisesta. Turvallisuuden suhteen asetetaan tavoitteeksi, ettei vakavia tapaturmia tapahdu. Kaikki tapaturmat sekä vähältä piti-tilanteet raportoidaan rakennuttajalle työmaakokouksen yhteydessä.

Rakennuttajalla ja päätoteuttajalla on oikeus järjestää tarvittaessa työmaalla työturvallisuuskoulutusta.

Jokaisen työmaalla toimivan urakoitsijan on noudatettava rakennuttajan ja päätoteuttajan antamia työturvallisuusohjeita sekä osallistuttava omalla kustannuksellaan rakennuttajan tai päätoteuttajan antamaan perehdyttämiseen ja työturvallisuuskoulutukseen.

1.3 Vastuu- ja yhteyshenkilöt turvallisuusasioissa

Kohteen työt teetetään urakkaohjelmassa määritellyllä tavalla. Pääurakoitsija toimii rakennustyön turvallisuusmääräysten (VNa 205/2009) tarkoittamana päätoteuttajana.

Tässä asiakirjassa rakennustöiden vastuullisesta urakoitsijasta käytetään nimeä pääurakoitsija.

Pääurakoitsija vastaa kaikkien eri urakoitsijoiden töiden yhteensovittamisesta urakkasopimuksen mukaisessa laajuudessa.

Pääurakoitsija laatii työmaalle yhteisen työturvallisuussuunnitelman ja esittelee sen rakennuttajalle. Pääurakoitsija vastaa, että jokainen omaan, aliorakoitsijan tai rakennuttajan erillishankintoja suorittavaan henkilöstöön kuuluva on perehdytetty työmaan turvallisuusohjeisiin ennen heidän tuloaan työmaalle.

Aliurakoitsijat sekä erillishankintoja tekevät urakoitsijat ovat velvollisia noudattamaan pääurakoitsijan antamia ohjeita töiden järjestelystä ja osallistumaan pääurakoitsijan järjestämään opastukseen ja työmaan turvallisuusohjeisiin perehdyttämiseen.

Rakennuttajalle ei siirry tämän asiakirjan tai muiden urakka-asiakirjojen kautta mitään päätoteuttajan työmaata koskevia velvoitteita.

Rakennuttajan turvallisuusasioista vastaava henkilö, joka toimii VNa 5§ mukaisena turvallisuuskoordinaattorina nimetään myöhemmin. Hänelle ilmoitetaan tämän turvallisuusasiakirjan tietoihin liittyvät muutokset ja poikkeavat tiedot.

Jokainen urakoitsija ilmoittaa turvallisuudesta vastaavat henkilönsä ajan tasalla pidettävään listaan. Ali- ja erillisurakoitsijoiden turvallisuudesta vastaavat henkilöt on hyväksyttävä päätoteuttajalla.

Tilaaajan työsuojeluorganisaatiolla on oikeus tarkastaa työmaaolosuhteet, puuttua mahdollisiin epäkohtiin ja tarvittaessa keskeyttää työt.

1.4 Työsuojelusäädöksiä

Rakennuskohteessa noudatetaan voimassa olevia lakeja ja määräyksiä, jotka tulee olla nähtävillä työmaalla.

Rakennustyön turvallisuutta ohjaavia ja noudatettavia säädöksiä:

Työturvallisuuslaki (738/2002)

VNa työpaikkojen turvallisuus- ja terveysvaatimuksista 577/2003

VNa rakennustyön turvallisuudesta 205/2009 (525/2013)

Laki työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojelutoiminnasta (44/2006)

VNa työvälineiden turvallisesta käytöstä ja tarkastamisesta 403/2008 (1091/2012)

VNa työntekijöiden suojelemisesta melusta aiheutuvilta vaaroilta 85/2006

VN päätös henkilösuojainten valinnasta ja käytöstä (1407/1993)

Työministeriön päätös rakennustyömaiden henkilöstötiloista 977/1994

Lisäksi noudatetaan, mitä työehtosopimuksessa (TES) on sanottu.

Rakennustyön turvallisuusmääräykset selityksineen 2015 –kirjan sisältämät turvallisuusmääräykset tulee myös olla esillä työmaalla.

1.5 Työsuojeluorganisaatio ja katselmuks

Työsuojelun piiriin kuuluvassa lakisääteisessä yhteistoiminnassa työnantajien ja työntekijöiden sekä eri urakoitsijoiden kesken noudatetaan lakia työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojelutoiminnasta 44/2006 (603/2013). Lisäksi noudatetaan, mitä työehtosopimuksessa (TES) on sanottu.

Pääurakoitsija ja rakennuttaja vastaavat yhteistyössä työmaan hallintojärjestelyistä ja turvallisuusseurannasta.

1.6 Yleisiä ohjeita

Työmaan suunnittelussa ja käytännöissä on huomioitava, että työmaan ympärillä sijaitsee asuinkiinteistöjä sekä liikenneväyliä. Tämä on huomioitava mm. työmaan järjestelyissä, kulkuliikenteen järjestämisessä, varastoinnissa ja siisteydessä.

Työmaa-alueella tupakointi on kielletty.

Urakoitsijan on hoidettava kulkusillat, kulkureitit ja kaivannot siten, että niissä ei ole putoamis-, liukastumis- tai kompastumisvaaraa. Ne on mitoitettava siten, että ne ovat työn tekemisen kannalta riittävät ja turvalliset.

Työmaa on pidettävä järjestyksessä ja siistinä. Työalueelle kertyneet jätteet ja muu tarpeeton tavara on välittömästi siirrettävä niille osoitettuihin paikkoihin.

Jokainen urakoitsija on velvollinen huolehtimaan työnaikana oman työkohteensa siisteydestä ja järjestyksestä.

Pääurakoitsija vastaa siitä, että puhtaanapito on säännöllistä ja että työvälineet ja – menetelmät ovat asianmukaiset.

1.7 Luvat ja luvanvaraiset työt

Jokaisen urakoitsijan on huolehdittava oman henkilöstönsä osalta, että työmaalla toimivilla henkilöillä on asianmukaiset luvat (voimassa oleva työturvallisuus- & tulityökortti) sekä tarvittavaa käytännön kokemusta sähkö-, hitsaus-, tuli-, ym. töissä. Kaikki tarvittavat luvat on toimitettava pääurakoitsijalle, joka pitää näistä kirjaa. Urakoitsija on vastuussa henkilöstönsä kouluttamisesta sekä tulityökorteista.

1.7.1 Tulityöt

Tulitöiden osalta noudatetaan Finanssialan keskusliiton Tulityöt Suojeluohje 2014 –julkaisua.

Pääurakoitsijaa edellytetään laatimaan kirjallinen tulityösuunnitelma, jossa on esitettävä seuraavat asiat:

- tulityöturvallisuudesta vastaava henkilö, joka ylläpitää tulityösuunnitelmaa ja huolehtii siitä että, tämän suojeluohjeen määräykset on mahdollista toteuttaa käytännössä
- henkilöt, joilla on oikeus myöntää tulityölupa
- henkilöt, joilla on oikeus tehdä tulitöitä
- tulitöissä tarvittavien suojausmateriaalien ja alkusammutuskaluston saatavuus sekä tulityövartioinnin järjestäminen
- kohteen erityispiirteet, jotka vaikuttavat tulitöiden suorittamiseen (esim. herkästi syttyvät rakennusmateriaalit, maasto)

Pääurakoitsija vastaa, että laadittua tulityösuunnitelmaa noudatetaan ja tulitöitä suorittavilla on tulityölupa sekä tulityöluvan myöntäjällä on voimassa oleva tulityökortti. Tulitöitä tekevillä työntekijöillä on oltava tulityökoulutus ja sen osoittamiseksi voimassa oleva tulityökortti. Kukin urakoitsija ilmoittaa tulityökortin omaavat henkilöt pääurakoitsijalle, joka laatii luettelon kaikista tulityökortin omaavista henkilöistä ja luovuttaa listan rakennuttajan valvojalle.

Tulitöiksi määritellään

- vähäiset palovaaran työt (esim. kuuman ilman käyttö enintään 200°C ja jossa syttymis- ja leviämiskaava on vähäinen)
- tulityöt vakituisella tulityöpaikalla
- tulityöt tilapäisellä tulityöpaikalla

1.8 Telineet ja työvälineet, valaistus

Työvälineiden, koneiden sekä muiden rakennusvälineiden tulee olla tarkoituksenmukaisia ja niiden tulee täyttää työturvallisuudelle asetetut vaatimukset. Ne on varustettava tarvittaessa sellaisilla apulaitteilla, ettei käsiteltäville tarvikkeille, rakennusosille tai ympäristölle aiheuteta vahinkoa.

Työmaa-alueen sekä työkohteiden yleisvalaistuksesta normaalina työaikana ja erikseen sovittuna myös muina aikoina järjestää päätoteuttaja. Varsinaisen työkohtevalaistuksen hoitaa valaistusta tarvitseva urakoitsija.

RAKENNUSHANKKEEN VAARA- JA HAITTATEKIJÄT

Lyhyt yhteenveto työkohteessa tehtävistä töistä

Rakennustyöt sisältävät kohteen rakennustyöt laskenta-asiakirjojen mukaisessa laajuudessa. Pääurakoitsija vastaa hankkeen toteutuksesta kokonaisuudessaan. Urakka-alue on esitetty laskenta-asiakirjoissa.

2.1 Rakennuskohteen tyypilliset työturvallisuusriskit

Rakennuskohteeseen liittyvät tiedot ja vaaratekijät, jotka edellyttävät erityistoimenpiteitä:

Kohteelle tyypillisiä työturvallisuusriskejä sisältäviä työvaiheita ovat mm.

- rakennustarvikkeiden, -materiaalien, -jätteiden ja laitteiden siirrot
- pöly, melu ja värinä
- putoamissuojauksen toteuttaminen
- lämpöolot, vetoisuus ja kosteus, kesällä kuumuus
- valaistuksen riittämättömyys
- erilaisten töiden yhteensovittaminen
- erilaisten työkalujen ja työkalujen käyttö (mm. moottoroidut työkalut ja hitsaus)
- raskaiden rakennusosien käsittely

2.2 Toteutus

Rakennushankkeen toteutukseen liittyvät tekijät, joilla on vaikutusta rakennustyön toteutukseen ja jotka tulee ottaa huomioon toteutusta suunniteltaessa:

Rakennusaikaiseen olosuhdehallintaan on kiinnitettävä erityistä huomiota, koska rakenteet kestävät huonosti rakennusaikaista kosteutta ja suuria lämpötilavaihteluita.

2.3 Rakennustyöt

VNa 205/2009, liite 2 mukaiset vaaralliset työt ja niistä aiheutuvat toimenpiteet:

1. Työt, joissa työntekijöihin kohdistuu maan sortuman alle hautautumisen, maahan vajoamisen tai korkealta putoamisen vaara, joka on erityisen suuri työn luonteen tai käytettyjen työmenetelmien taikka työskentelypaikan tai työmaan olosuhteiden vuoksi.

Rakennustyöt käsittävät töitä, joissa on putoamisvaara. Peltikaton maalaus, julkisivutyöt ja kaivojen kunnostus tehtävä hallitusti. Työturvallisuuteen on kiinnitettävä erityistä huomiota.

2. Työt, joissa työntekijät altistuvat kemiallisille tai biologisille aineille, jotka muodostavat erityisen vaaran työntekijöiden turvallisuudelle ja terveydelle tai joihin liittyy määräaikainen terveyden seuranta.

Kuitusementtilevyt sisältävät asbestia. Purkutyö tehtävä asbestikartoituksen ja määräysten mukaan niin, että altistumista asbestipölylle ei tule ja purkutyössä on käytettävä asianmukaista suojausta.

3. Työt, joissa käytetään sellaista ionisoivaa säteilyä, joka edellyttää määrättyjen tai valvottujen alueiden merkitsemistä erikseen määritellyllä tavalla
Ei ole.

4. Suurjännitejohtojen läheisyydessä työskentely
Ei ole.

5. Työt, joihin liittyy työntekijöiden hukkumisvaara
Ei ole.

6. Työ kuiluissa, maanalaisissa rakennuskohteissa ja tunneleissa
Ei ole.

7. Työt, joissa käytetään sukellusvenettä
Ei ole.

8. Paineammiossa tehtävät työt
Ei ole.

9. Työt, joissa käytetään räjähdysainetta
Ei ole.

10. Työt, joihin liittyy raskaiden esivalmisteisten osien kokoamista tai purkamista.
Ei ole.

11. Työt tie- ja katualueella
Ei ole.

2.4 Rakennusalue

Rakennusalue sijaitsee puistomaisessa metsässä.

2.5 Ympäristö

Työmaa-alueelle pääsy on estettävä selkeästi. Ohikulkevien kulkureittien tulee olla helposti ja turvallisesti käytettäviä. Työmaa-alueen jätehuolto ja materiaalien käsittely tulee järjestää siten, ettei työmaalta pääse tuulen mukana lentämään jätteitä tai rakennusaineita ympäristöön.

2.6 Muut erityiset vaara- ja haittatekijät

Lueteltu edellä.

3 TOIMINNASTA AIHEUTUVAT VAARAT

3.1 Palosuojelu

Urakoitsija on velvollinen kiinnittämään erityistä huomiota paloturvallisuuteen ja toimimaan vastuualueellaan niin, että tulipalon vaaraa ei synny ja noudattamaan aiemmin tässä asiakirjassa mainittuja yleisiä ohjeita ja myöhemmin työmaalle laadittavia sekä viranomaisten antamia työsuojeluohjeita.

Palovaaraa aiheuttavaa työtä tekevä urakoitsija vastaa rakennuttajalle ja tai kolmannelle osapuolelle mahdollisesti aiheuttamastaan vahingosta.

Tulitöitä tekevillä työntekijöillä on oltava tulityökoulutus ja sen osoittamiseksi tulityökortti. Kukin urakoitsija ilmoittaa tulityökortin omaavat henkilöt pääurakoitsijalle, joka laatii luettelon kaikista tulityökortin omaavista henkilöistä ja luovuttaa listan rakennuttajan valvojalle.

Tulitöitä ovat työt, joissa esiintyy kipinöitä tai joissa käytetään liekkiä tai muuta lämpöä, ja joista aiheutuu palovaaraa. Tulitöitä ovat mm. kaasuihitys- ja kaarihitsaus, poltto- ja kaarileikkaus, laikkaleikkaus ja metallien hionta sekä työt, joissa käytetään kaasupoltinta, tai muuta avotulta tai kuumailmapuhallinta.

Pääurakoitsija huolehtii työnaikaisesta palosuojauksesta, paloturvallisuudesta ja työmaan yleispalovartiointista. Työkohdekohtaisesta tulityövarjoituksen ja vähintään 2 tuntia työskentelyn päättymisestä jatkuvan jälkivartiointin hoitaa kukin urakoitsija.

Rakennuskohde on suojelukohde ja sen korjaustyössä on noudatettava erityistä huolellisuutta paloturvallisuudessa.

3.2 Räjähdyksineiden käsittely

Kohteen urakatöihin ei kuulu räjäytystöitä.

3.3 Pölyn ja pakokaasujen leviämisen estäminen

Pölyn ja pakokaasujen kulkeutuminen työalueiden ulkopuolella oleviin sisätiloihin on tehokkaasti estettävä.

3.4 Melun ja värinän rajoittaminen

Melua ja värinää aiheuttavista rakennustöistä on sovittava etukäteen rakennuttajan kanssa. Työmaan aloituskokouksessa käydään läpi tiedottamisvastuu. Voimakkaasta melusta tai värinästä tulee ilmoittaa etukäteen naapurikiinteistöjen asukkaille.

OLOSUHTEISTA AIHEUTUVAT HAITAT

4.1 Rakennusalueen rajoitukset

Pääurakoitsijan on suunniteltava rakennustyömaa-alueen käyttö siten, että vahingon, tapaturman ja palon vaara sekä terveydelliset haitat ja riskit ovat mahdollisimman vähäiset. Työmaajärjestelyihin liittyvät rakennusalueen rajoitukset on esitetty urakkaohjelmassa ja suunnitelmissa.

5. YMPÄRISTÖN SUOJAUS

5.1 Työmaan aitaus ja kulkutiet

Urakoitsijan käytössä olevan alueen ympärille piha-alueella on pystytettävä rakennuttajan ja viranomaisten ohjeiden mukainen työmaa-aita.

5.2 Ympäröivien kiinteistöjen ja laitteiden suojaus

Työmaa ja viereiset rakennukset on suojattava tehokkaasti töiden seurausvaikutuksilta, esim. värinä, pöly, melu.

Urakoitsija on vastuussa kaikista rakennustyön aikaisista vaurioista, joita aiheutuu työmaan ja ympäristön rakenteille ja laitteille.

Sonkajärvellä 24.3.2025
Tiina Lumberg, RI